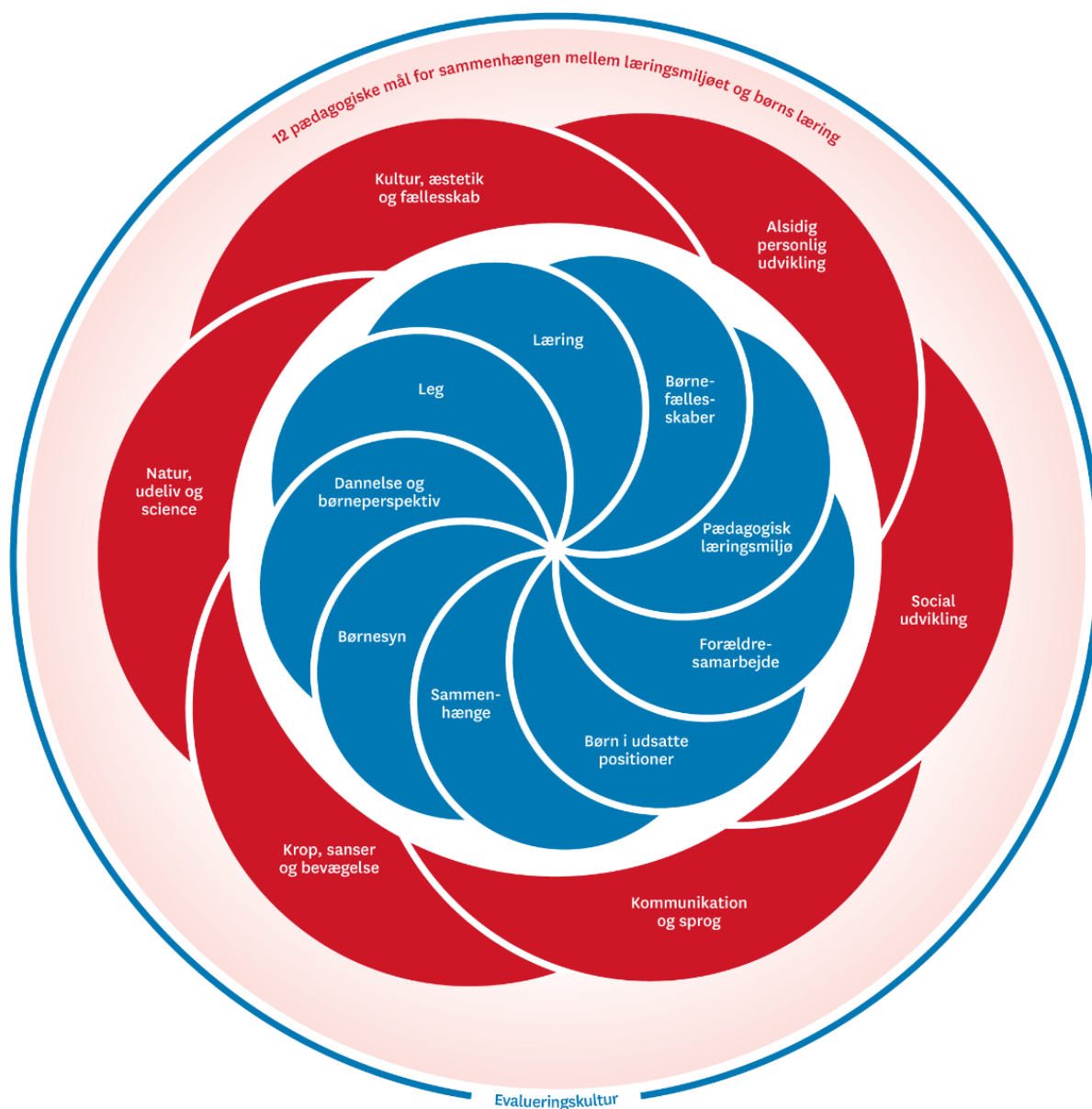

Pædagogisk Læreplan for
Eventyrhuset

Dagtilbudsområde
NORD 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende

Kontakt

Sagsansvarlig:
Pia Overvad Hansen
Dagtilbudsområde Nord
Telefon, direkte: 51 16 83 95

Kalundborg Kommune
Bredekildevej 23
4400 Kalundborg

dokument, som beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner, med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Dagtilbudsområde Nord

Dagtilbudsområde Nord består af Daglejen Nord, 5 integrerede dagtilbud: Idrætsinstitutionen Aktivarius, Børnehuset Engen, Eventyrhuset, Børnehuset Kløvergården og Børnehuset Regnbuen. Derudover er der Vuggestuen Toppen og Raklev børnehave.

Vi har en fælles områdeforældrebestyrelse og et fælles MED udvalg.

Områdeforældrebestyrelsens styrelsesvedtægter:

https://www.kalundborg.dk/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fFILER+-+HOVEDSITE%2fFiler-Borger%2fFiler-Boern_unge_familie%2fstyrelsesvedt%c3%a6gt+for+dagtilbud+i+Kalundborg+Kommune.pdf

Eventyrhuset

Eventyrhuset ligger centralt placeret i Kalundborg by. Vi har skov og strand i nærheden og gode busforbindelser tæt på institutionen. Vi ligger tæt på Skolen på Herredsåsen, som vi samarbejder med i overgangen fra børnehavebarn til skolebarn. Eventyrhuset ligger i et boligområde, der både huser villakvarter og alment boligbyggeri. Børnegruppen er mangfoldig, og vi har børn fra mange steder i verden til at berige os i hverdagen.

Eventyrhuset er en integreret institution med ca. 100 børn i alderen 0-6 år. Der er en vuggestueafdeling og en børnehaveafdeling. I vuggestuen er der 2 stuer (Girafferne og Englebasserne) med 13 børn på hver stue. Børnene er i alderen 0-2 år. Samlet er der tilknyttet 4 pædagoger, 1 medhjælper, 1 pædagogstuderende til de 2 stuer. I perioden 2020-oktober 2022 er vi opnormeret med 2 ekstra ressourcer fra Børne og Socialministeriets pulje til sårbare og udsatte børn.

Børnehaveafdelingen rummer 3 grupper af børn, hvoraf de to af grupperne er inddelt i 3-4 årige børn og 1 gruppe med kommende skolebørn. Indkøringsgruppen (Spirerne) er en stue for de nye børnehavebørn, som starter i Eventyrhuset. Børnene er tilknyttet gruppen i en periode inden de flyttes over til Krudtuglerne. De kommende skolebørn (Rødderne) er sammen fra medio august til juli det efterfølgende år. Da antallet af børn naturligt vil variere fra år til år, vil dette have indflydelse på mængden af børn i de forskellige stuer. I børnehaveafdelingen er der 5 pædagoger, 2 pædagogiske assistenter og 1 medhjælper.

Vi har gode legemuligheder på vores store legeplads, hvor der også er et godt grønt område med en stor mooncarbane og en kæmpe bakke med udsigt ud over fjorden og Møllebakken. Legepladsen indeholder redskaber, der kan styrke børnenes forskellige motoriske færdigheder og derudover er vi tilknyttet Bevægelseshuset Spiralen en gang om ugen. Her kan der trænes motorik og bevægelsesglæde. Rødderne er på farten det meste af ugen for at undersøge verden udenfor Eventyrhuset. De 2 og 4 årige børn får et musiktilbud på Musik Skolen, når de går i Eventyrhuset.

Eventyrhuset er tilknyttet Sundt Frokostmåltid, vi har været den første institution i Kalundborg Kommune gennem de sidste mange år. Sundt frokostmåltids ordningen er forældrevalgt og på valg hvert andet år i forældregruppen.

Det fælles pædagogiske grundlag for Dagtilbudsområde NORD

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag for Dagtilbudsområde Nord, samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse, den tilhørende bekendtgørelse, Kalundborg kommunes Børne og Unge politik samt dagtilbudsstrategi.

Det pædagogiske grundlag giver fælles afsæt for det pædagogiske personale i områdets dagtilbud, og omhandler en fælles forståelse af bl.a. børnesyn, dannelse, børneperspektiv, leg, læring, og børnefællesskaber. Det pædagogiske grundlag er fundamentet for arbejdet med læreplanstemaerne og læringsmålene.

Børnesyn

Børn er aktive individer med individuelle kompetencer, og medskabere af eget liv og læring. Børn er en del af fællesskabet, og har tilknytning til andre børn og voksne.

Børn har brug for:

- Venskaber og fællesskaber. Relationerne til andre børn er central for børnenes trivsel.
- Relationer til tilgængelige og nærværende voksne.
- Anerkendelse for deres initiativer, ideer og kompetencer.
- Læringsmiljøer hvor alle børn har lige mulighed for at deltage.
- Legen som grundlag for udvikling og læring.
- Pauser og for at kunne trække sig.

Dagtilbuddene understøtter det gode børneliv, og beskytter børns ret til at være børn og til at udvikle sig i forskelligt tempo, ved at skabe brede læringsmiljøer.

Dannelse

Er viden og værdier, der er forankret i børns personlighed og som børn automatisk bruger, når de skal begå sig i verden. Dannelse sker i med- og modspil med andre.

Børn har brug for:

- At forstå værdier og normer, som er vigtige for fællesskabet.
- At opleve sig som en del af samfundet, naturen og kulturen.
- At udvikle evne til at lytte, udtrykke holdninger, og dermed bidrage til fællesskabet.
- At lære at respektere og anerkende andre, uanset forskelligheder.

Børneperspektiv

Børns oplevelse af børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

Børn har brug for:

- At blive set, hørt, anerkendt og medinddraget i egen læring.
- At blive hørt og taget alvorligt.
- At blive inviteret til at være aktivt deltagende, hvor medbestemmelse og medansvar giver børnene en forståelse for- og oplevelse med demokrati.

Legen

Legen har værdi i sig selv og er grundlæggende for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Der tages afsæt i legens værdifulde indhold og betydning. Legen understøttes ved bevidste valg af materialer og rekvisitter i ude- og inde miljøet.

Børn har brug for:

- At lege spontane og selvorganiserede lege
- At det pædagogiske personale ser og skaber plads til børns initiativer.
- Leg, som det pædagogiske personale rammesætter og hvor det pædagogiske personale er aktivt deltagende i.
- At det pædagogiske personale har en opmærksomhed på, hvordan legefællesskaberne udvikler sig.

Læring

Læring forstås bredt og sker gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og daglige rutiner.

Læring omfatter barnets udvikling af såvel:

- Viden: det som barnet ved
- Færdigheder: det som barnet kan.
- Holdninger: det som barnet vil.
- Selvværd: det som barnet er.
- Mestring: det som barnet gør.

Børn har brug for:

- At det pædagogiske personale har en intention og et mål for barnets og børnegruppens læring.
- At der tages udgangspunkt i børns forskellige vilkår, kompetencer og nærmeste udviklingszone.

Børnefællesskaber

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber. Relationer og venskaber er afgørende for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Det pædagogiske personale har fokus på balancen mellem det enkelte barn og fællesskabet.

Børn har brug for:

- At være i samspil med børn og voksne.
- Fællesskaber, der udvider deres muligheder for deltagelse.
- At blive guidet til at agere i fællesskabet.

Eksempler fra Eventyrhuset ift. det fællespædagogiske grundlag:

Børnesyn:

At være barn har værdi i sig selv, og barnet har krav på, at blive mødt med forståelse, omsorg, respekt og støtte. I hverdagen arbejder vi med at være lyttende og nærværende i samspillet med barnet. Vi er opmærksomme på og understøtter barnets behov.

Eksempel fra hverdagen: Et barn er ked af det ved aflevering og har brug for tæt voksenkontakt. Vi giver barnet den kontakt, det har brug for, for at kunne håndtere situationen. Det kan f.eks. være en hånd at holde i eller hjælp til at komme i gang med at lege.

Dannelse og børneperspektiv:

I Eventyrhuset mødes mange nationaliteter med hver deres kulturelle baggrund. Vores forudsætninger og kunnen er forskellig og bør forstås ud fra familien og dens vilkår. Men dannelsen sker også gennem de situationer, der opstår i barnets møde med andre børn. Børns læring ligger i krydsfeltet mellem "jeg vil" og "du skal". Forstået på den måde, at på den ene side er der det enkelte barns individuelle forudsætninger, interesser og behov og på den anden side er der de forventninger og krav, som barnet møder og også vil møde senere i deres opvækst.

I Eventyrhuset arbejder vi på, at sammentænke begge dele, så hverdagen og de pædagogiske aktiviteter tilgodeser såvel børnenes egne perspektiver, som samfundets forventninger. En stor del af dannelse er, at hjælpe barnet med initiativer til medbestemmelse, ansvar og demokrati. I Eventyrhuset vil vi i 2021 have fokus på, hvordan vi kan arbejde med medbestemmelse og demokrati i forbindelse med det sunde frokost måltid.

Eksempel fra hverdagen:

Børnene er i gang med at tage tøj på, inden de skal ud på legepladsen. Det pædagogiske personale er i garderoben for at hjælpe, hvor der er behov for det. Situationen rummer alle trin fra afhængig til selvhjulpne, da alle børn har forskellige kompetencer for at tage tøj på. F.eks. er voksenhjælpen større i vuggestuen, hvor børnene er i starten af processen med at blive selvhjulpne. Her vil det primært være små krav til barnets egen del. Hos de større børn vil der være mere fokus på rækkefølgen og den verbale hjælp, men det afhænger helt af barnet egen kunnen. Der opfordres til, at prøve selv eller deltage aktivt for de børn, der endnu ikke kan. Der er fokus på, at lære børnene nok vedholdenhed omkring det der er svært, så de oplever succes, når det lykkedes ved fælles hjælp. Der kan også være undtagelser, hvor selvhjulpne børn får hjælp til tøjet f.eks. hvis de udtrykker behov eller er trætte.

Dannelse er mange ting bl.a., at kunne mestre en garderobesituation, at kunne hjælpe andre, at kunne vurdere sit eget behov for hjælp og vælge de rette beklædningsgenstande. Her kan børneperspektivet udspille sig mellem "Jeg vil/vil ikke" og "Du skal" i f.eks. brug af hue. Jo større barnet er, des bedre kan barnets egen viden og dannelse inddrages f.eks. kunne en løsning være til det kommende skolebarn: "Du vil ikke have hue på, kan du fortælle mig hvorfor....(den er for stor, den klør, den er irriterende, når jeg klatrer) eller... "Okay, vi skal ud på legepladsen, prøv uden hue, hvis det er for koldt, må du lige løbe ind igen og hente huen..." (gøre erfaringer med egen kropsbevidsthed og vurdering af situationen)

Andet eksempel: De store børn har en medbestemmelsesuge, hvor de beslutter, hvilke af de projekter, de har lavet, der skal genbesøges f.eks. lave vulkaner, måle puls, fange vinden osv. Det foregår i en demokratisk proces, hvor det at lære, at argumentere for ens egne idéer og ønsker, er en grundsten i et demokrati.

Leg: Legen er betydningsfuld for alle børn uanset alder. Legen rummer mange aspekter og fremmer bl.a. barnets fantasi, sprog, motorik, nysgerrighed, samarbejdsevne, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Legen kan igangsættes og styres af det pædagogiske personale, det kan være legen opstår ved fælles input eller at det er børnenes selv, der styrer legen uden indblanding fra det pædagogiske personale.

Eksempel: En lille gruppe børn leger i "ishuset nær ved sandkassen". Vi iagttager legen på afstand og guider dem, hvis de bliver uenige eller forstyrret af andre børn. Her er det børnene selv, der bestemmer indhold og roller i legen.

Men det kunne også være det pædagogiske personale, som igangsætter en leg og børnene kan så være med til, at udforme deres egen rolle. Hvis barnet ikke er i stand til det, tildeles der en rolle til barnet, hvor det kan afprøve sig selv i legen og samspillet med de andre børn. Det pædagogiske personale indgår og deltager indimellem i legen og indtager forskellige positioner, så børnene kan spejle sig i rollerne og udbygge dem.

Læring:

Børn lærer i relationer med andre børn og voksne. Læring sker i legen med andre børn, i voksenplanlagte aktiviteter og i hverdagens rutiner. I de pædagogiske læringsmiljøer i Eventyrhuset vægter vi, at børnene stimuleres og udfordres sanssemæssigt, kropsligt, kommunikativt, følelsesmæssigt, socialt og kognitivt.

Eksempel fra hverdagen: På ture ud af huset oplever og udforsker vi omverdenen. Vi taler om de ting, vi oplever sammen og børnene får mange sanssemæssige oplevelser.

Børnefællesskaber:

Det er vigtigt, at alle børn oplever sig, som en del af fællesskabet. Vi støtter børnene i, at indgå i forskellige børnefællesskaber, f.eks. på tværs af alder, køn og kulturer. Vi har ansvaret for, at det enkelte barn får mulighed for, at være deltager i fællesskabet. Herunder at vi er bevidste om vigtigheden af, at skabe balance mellem individ og fællesskab.

Eksempel fra hverdagen: Vi styrker børnefællesskaberne bl.a. gennem aktiviteter, lege, fællessang og oplevelser. Alle de 2 og 4 årige deltager på Musisk Skole en gang om ugen med en professionel musiklærer, der har fokus på musikken og bevægelsen.

Der er ligeledes mellem en til to koncerter, biograftur eller teater forestillinger om året, men ellers arbejdes der med grupper på stuerne i hverdagen, hvor tema og indhold er tilpasset de forskellige grupper af børn. Udover dette skabes der mulighed for at børnene selv vælger legerelationer, når legen er mere fri for voksne.

Pædagogisk læringsmiljø

Dagtilbuddet betragtes som et læringsmiljø, hvor hverdagslivet danner ramme for børnenes læring og læringsprocesser. Læringsmiljøet dækker hele dagen, inkl. rutinemæssige aktiviteter, planlagte aktiviteter såvel som lege, børnene selv tager initiativ til.

Børn lærer og udvikler kompetencer i alle de kontekster, de indgår i, i løbet af dagen.

De pædagogiske rutiner rummer rig mulighed for at styrke børnenes læring og læringsprocesser. Rutiner er betydningsfulde, idet de er daglige, tilbagevendende og vedvarende.

Børn har brug for:

- Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø.
- At det pædagogiske personale har faglige overvejelser om børnenes læring og skaber forskellige læringsmuligheder i både planlagte og spontane forløb.
- At der er tilbud, der appellerer til alle børn.
- At dagtilbuddets inde/uderum er indrettet, så det understøtter børns leg og læring.
- At være i grupper hen over dagen, så kvaliteten i samspillet øges.

I Eventyrhuset er der fokus på, at der er et pædagogisk fleksibelt læringsmiljø, hvor læring kan ske i alle sammenhænge og gennem hele dagen. Vi gør os pædagogiske overvejelser om, at skabe et læringsmiljø, der understøtter det enkelte barn såvel som hele børnegruppens trivsel og udvikling. Vi tager jævnligt forskellige observationer op på personalemøder og arbejder med hvordan børneperspektivet kan fremmes. Det forudsætter, at rum, gruppe inddeling og "plejerkultur" er fleksibelt, når læringsmiljøet ikke længere dækker børnegruppens behov. Vi planlægger aktiviteter og skaber læringsrum ud fra bl.a. børnesammensætning, alder og behov.

Eksempel fra hverdagen: Vi indretter rummene med materiale/legetøj ud fra børnegruppens alder og behov. Vi er bevidste om, at der sker læring for barnet i samspilssituationer og hverdagsrutiner.

Samarbejde med forældre om børns læring

Forældre og dagtilbud har et fælles ansvar for barnets trivsel, læring og udvikling.

Det er vigtigt at:

- Forældresamarbejdet er præget af åbenhed, dialog og gensidighed.
- Begge parter anerkender hinanden, som ligeværdige partnere.
- Dagtilbuddet, sammen med forældrene, finder frem til, hvordan barnets trivsel, udvikling og læring fremmes.

Forældresamarbejdet foregår på forskellige niveauer:

- Det formelle som forældrebestyrelse, forældremøder og samtaler.
- Jævnlig kommunikation om barnet.
- Det uformelle ved sociale sammenkomster.
- Sparring i forhold til det enkelte barn, forældres behov og dagtilbuddets behov.

I Eventyrhuset møder vi forældrene hver dag, når børnene afleveres og hentes. Det er en oplagt mulighed for daglig dialog. Vi vægter, at forældre føler sig trygge ved at aflevere deres børn og kan bruge os som sparringspartner i hverdagen ift. til deres børns trivsel og udvikling. Kommunikation til forældrene foregår fra januar 2021 på Aula, hvor hver stue ligger beskeder og opslag op om børnenes hverdag. Der sendes velkomstbrev ud til de kommende børn, hvor forældrene får information om Eventyrhuset. Der tilbydes opstartssamtaler/rundvisning for kommende forældre og børn, hvor både forældrene og vi kan forventningsafstemme og få større kendskab til hinanden. Ved juletid arrangeres der julehygge med Luciaoptog, hvor forældre og søskende kan møde de andre forældre og det pædagogiske personale. Herudover er der blomstens dag, hvor børnenes bedsteforældre inviteres til en plantedag. Når børnene når til det sidste år indkaldes der til opstartsmøde inden sommerferien for kommende skolebørn, og senere et skolemøde, hvor modtagerskolen deltager samt en forældresamtale omkring skoleparathed.

Eksempel fra hverdagen: Vi er i løbende dialog med forældre omkring barnet og indkalder om nødvendigt til forældresamtaler. F.eks. hvis et barn har brug for et tættere samarbejde mellem os og forældrene, indkaldes der til møde. Forældre bliver inddraget i Handleplaner og har medansvar for deres børns udvikling.

Børn i udsatte positioner:

Det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. Alle børn skal opleve, at de er værdifulde for fællesskabet.

Børn har brug for:

- At det pædagogiske personale tager udgangspunkt i børns forskellige vilkår.
- At der tages udgangspunkt i det, barnet allerede kan og ved.
- At det pædagogiske personale har fokus på at tilrettelægge konteksten, så barnet kan indgå i fællesskabet.

Alle børn kan i perioder have brug for ekstra omsorg og opmærksomhed. Det kan være, at udfordringerne er på det personlige og sociale område, i institutionen eller i hjemmet eller begge steder. Barnet kan også komme i krise pga. skilsmisse, sygdom, dødsfald, ny bror/søster m.m.

Nogen børn kan have behov for støtte til sproglige, motoriske eller sociale vanskeligheder. Der er stor forskel på hvordan og med hvilke strategier barnet formår at håndtere situationen. Det kan få store konsekvenser (dårligt selvbillede, lavt selvværd, tilknytningsproblemer, manglende tillid til andre, reducerede relationer og legefællesskaber) i forhold til barnets udvikling, hvis ikke institution og forældre i fællesskab støtter op omkring barnets udvikling.

Alt efter barnets vanskeligheder vil personalet, på stuen, udforme en handleplan. Ofte vil det være stuens pædagoger, som er hovedansvarlige for inkluderingen i det sociale fællesskab og for den specifikke støtte. Har et barn brug for ekstra hjælp, udover pædagogernes kompetencer eller institutionens ressourcer, vil vi, i samarbejde med forældrene, tage barnet op på de tværfaglige samarbejds møder, hvor der vil blive taget stilling til, hvilken form for hjælp barnet skal have. Det kan være af sproglig, psykologisk, såvel som ergo/fysioterapeutisk indsats eller hjælp i hjemmet mm.

Vi har erfaring for, at forældrene bedst træffer valg omkring deres barn, set i lyset af deres hjemlige kontekst og vores beskrivende institutionskontekst.

I akutte tilfælde kontakter vi PPR direkte.

Eventyrhuset er et af Kalundborg Kommunes ressourcedagtilbud og har fra 2021 tilknyttet 3 pladser til børn med behov for ekstra hjælp i en periode.

Sammenhæng med Børnehaveklassen

I Kalundborg kommune har dagtilbud og skoler udarbejdet: "Mål og principper for overgangen fra børnehave til skole" samt beskrivelse af 10 skoleparathedskompetencer.

I kan finde "Mål og principper for overgangen fra børnehave til skole" her:

[https://kalundborg.inst.dk/DOK.vdir/_da2/Dokumentarkiv%20-%20Hjemmeside%20-%20Kommune/Til%20menu/Fra%20b%C3%B8rnehavebarn%20til%20skolebarn%20-%20M%C3%A5l%20og%20principper%20for%20den%20gode%20overgang%20ofra%20dagtilbud%20til%20skole%20\(endelig\).pdf?PublicMenuNodeId=1226](https://kalundborg.inst.dk/DOK.vdir/_da2/Dokumentarkiv%20-%20Hjemmeside%20-%20Kommune/Til%20menu/Fra%20b%C3%B8rnehavebarn%20til%20skolebarn%20-%20M%C3%A5l%20og%20principper%20for%20den%20gode%20overgang%20ofra%20dagtilbud%20til%20skole%20(endelig).pdf?PublicMenuNodeId=1226)

I kan finde beskrivelse af 10 skoleparathedskompetencer her:

https://kalundborg.inst.dk/DOK.vdir/_da2/Dokumentarkiv%20-%20Hjemmeside%20-%20Kommune/Til%20menu/Skoleparathedskompetencer%20-%20okt.%202019?PublicMenuNodeId=1227

Med baggrund i materialet har dagtilbud og skoler udarbejdet lokale aftaler om hvordan overgangen skal foregå fra dagtilbud til skole.

I Eventyrhuset har en mangfoldighed af børn fra mange forskellige lande og med meget forskellige sociale opvækstvilkår. Vi oplever, at alle børn profiterer af en målrettet pædagogik indenfor det naturfaglige område. Børnene er på tur 4 dage om ugen, hvor de arbejder projektorienteret med forskellige emner, såsom "Mad af og i naturen", "Fang vinden", "Hjertestien", "Edderkopper" osv.

Ved at bringe natur og science aktivt ind i det pædagogiske læringsmiljø, udvikles og ansføres børnene til en nysgerrig, undersøgende og lærende adfærd.

Eksempel på hverdagen: Vi arbejder med at holde børnene nysgerrige og undrende, da det er en forudsætning for læring. Den bedste måde at lære og erfare på er, at det der ikke kendes svaret på skal undersøges. Alle sanser skal i brug og teknologien skal understøtte og supplere viden. Svaret gives ikke til børnene med det samme, men forskellige muligheder undersøges sammen og det gøres sanseligt og synligt. Det er børnenes idéer og løsningsforslag, der afprøves først. Der stilles spørgsmål og undres fra det pædagogiske personales side af f.eks: "Regnen falder ikke bare ned, hvor kommer den mon fra?" Der arbejdes med forskellige temaer, som er nære og genkendelige for børnene. Det kan være "Rundt om en and" (Hvordan mærkes og lugter en skudt and? Hvor stor er hjernen/hjertet? Hvad bruges fjer til og hvordan smager stegt and over bål?) Andre børn motiveres af, at indsamle materialer fra naturen og arbejde kreativt, eller trives med at "fange vinden" og bygge drager for at undersøge, hvad der sker, hvis man laver en kæmpe drage – kan den så lette lige så let eller kan jeg flyve?

Inden skolestart deltager vi i et overleveringsmøde, hvor vi formidler viden omkring det enkelte barns udvikling. Vi har et samarbejde omkring brobygning med den nærmeste folkeskole, hvor skolen deltager på et forældremøde og fortæller om forventningerne til de kommende skolebørn. Vi deltager i et områdemøde med Skolen på Herredsåsen, Asylbørnehaven og Aktivarius ca. 4 gange om året for at planlægge og sparre omkring hvilke kompetencer skolerne efterspørger hos børnene. De kommende skolebørn mødes 1-2 gange inden skolestart med Aktivarius og Asylbørnehavens kommende skolebørn, så de har set hinanden inden selve skoleopstarten.

Inddragelse af lokalsamfundet

I Eventyrhuset bruger vi lokalmiljøet til at understøtte børnenes læring, nysgerrighed og udforskningstrang. Vi ligger centralt og har let til skov, strand og by. Der er gode busforbindelser, hvis ikke benene kan bære os længere. Vi benytter os af Bevægelsehuset Spiralen til at træne motorik, og deltager på Musisk Skole til musik og bevægelse. Vi besøger vores lokale bibliotek og viser børnene i den lokale kunst og de spændende historier om Kalundborg By gennem statuer, museumsbesøg, myter og fortællinger. Vi benytter børnebiografen og tager gerne til teater eller andre kulturelle oplevelser. De største besøger Plejehjemmet Jernholdtparken og har forskellige aktiviteter sammen med de ældre borgere. I Område Nord har vi også mulighed for at booke vores fælles skovhytte i Kystskoven, og derfra opleve skov og dyrelivet på nært hold. Alt efter tema eller aktivitet inddrages lokalområdet, der hvor det kan understøtte børnenes dannelse og udvikling. Vi samarbejder med tryk & trivsel, og har adgang til Trivselshusets legecontainer.

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Børnemiljø beskrives og vurderes ud fra:

Det fysiske miljø: De fysiske rammer inde og ude, herunder sikkerheds - og sundhedsmæssige forhold.

Det psykiske miljø: Hvordan børnene trives med og omgås hinanden og de voksne. Hvordan de voksne møder, taler og anerkender børnene.

Det æstetiske miljø: Hvordan man gennem sanserne opfatter eller påvirkes af noget, gennem den måde, hvorpå det føles, ser ud, smager, lyder og lugter.

Børnemiljøet er en konstant udviklingsproces, da børnegrupperne ændres eller tilføres nye børn løbende, og dermed ændres fokus også ofte for at give plads til ønsker og medbestemmelse på børneniveau. Legepladsen i Eventyrhuset er under ombygning pt., men idéen med legepladsen er, at der tilbydes et inspirerende sted for børns leg, derfor er den næsten hele tiden under udvikling. Nogle gange graves der dybe dinosaurshuller eller der bygges huler, det er ikke nødvendigvis æstetik for det voksne øje, men et børneskabt univers, der tager udgangspunkt i det gode barndomsliv.

Der skal være plads til både den stille leg, at undersøge naturen, lege i sandkasse, hinke, lege i legehuse m.m. samt den mere vilde og udfordrende leg som boldspil, fangeleg, slåslege, cykle m.m. Vi har bålplads, forskellige klatre muligheder og muligheder for at gyng og køre på cykel. Legepladsen er et sted, der giver plads til udfoldelse, tid til fordybelse og stedet hvor børn finder nye venskaber og relationer. Her har barnet mulighed for at eksperimentere, udforske og afprøve sig selv, i fællesskab med andre børn. Det er stedet, hvor man kan larme lidt mere eller man kan gå af sides og være lidt i fred. Planen for Eventyrhuset er, at vores legeplads understøtter børnenes naturlige fysiske udfoldelser og er en inspiration for leg. Derudover arbejdes der hen imod, at det bliver et led i den naturforståelse, vi ønsker at give børnene. Der er skabt muligheder for, at insekter og fugle (Jacob og mågebasserne) besøger og bor hos os, hvilket gøres ved at have små oaser af vild beplantning, stubbe man kan løfte og kigge under, muligheder for føde, steder at yngle mm. Til gavn for børnenes nysgerrighed og udforskningstrang.

Det psykiske børnemiljø indeholder kulturdelen, med regler og rammer om fællesskabet og det enkelte barn. Vi arbejder hele tiden hen imod, at børnene lærer, at være en god ven, at have forskellige relationer til flere børn og det pædagogiske personale, at kunne se sig selv i fællesskabet, som en vigtig del, og være medskabere af et godt og trygt sted at være med plads til alle.

Vi udstiller fotografier, tegninger, malerier m.v. af børnene på gangene og i stuerne. Vi tilstræber at vægge, gulv og loft er neutrale, så der er ro på overfladerne, men ellers er det op til det pædagogiske personale og børnene, at fylde rummet ud.

Det er det pædagogiske personale, som er ansvarlig for at lytte til ønsker i hverdagen i de forskellige børnegrupper og dermed inddrage børnenes syn på det omkringliggende miljø. Børnene oplever bl.a. medbestemmelse, når nogle af ønskerne er til at indfri efterfølgende.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Eventyrhuset arbejdes der med at skabe plads til, at barnet har mulighed for, at afprøve sig selv, udtrykke og udvikle sine interesser samtidig med, at barnet får kendskab til sine egne og andres behov og grænser. Dermed opnår børnene gode forudsætninger for at navigere trygt, nysgerrigt og udforskende i det nære miljø.

Vi støtter barnet i at kende sig selv og finde sit eget ståsted. Det handler om barnets potentialer og udvikling af identitet, "Hvem er jeg", "Hvad kan jeg" og "Hvordan har jeg det"?

Når barnet "lukker ned" med "Jeg kan ikke...", så åbner vi op med "det kan du ikke endnu, men det kommer... skal vi prøve igen sammen?". Pædagogisk arbejdes der med, at give tid til fordybelse, nysgerrighed, opmærksomhed og koncentration både når det gælder barnets egen leg såvel som i planlagte voksenstyrede aktiviteter.

Børnene skal møde passende udfordringer, for at styrke selvværdet, f.eks. ved måltidet, ved af- og påklædning, ved deltagelse i aktiviteter.

Børnene skal lære at respektere egne og andres grænser, bl.a. gennem legen og gennem fravalg og tilvalg i denne eller gennem f.eks. konfliktløsning i fællesskab med den voksne.

Børnene skal lære at sætte ord på følelser. De voksne skal være det gode eksempel ved, at sætte ord på egne og barnets følelser. Der skal være plads til alle følelser. Det gør vi ved at spørge ind til det, som barnet udtrykker: vrede, tristhed, glæde, utilpashed osv. Hvilket også gør det muligt, for den voksne, at opdage og afhjælpe barnets eventuelle behov. Vi bruger billedmaterialer, hvor børnene også lærer at genkende andres følelser og stemninger. Ved at forstå egne følelser, holdninger, behov og grænser samt være i stand til at handle i overensstemmelse hermed, udvikles empatien (indfølelse) overfor andre.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse

Legen er en grundlæggende del af det at være barn, at opleve sin verden og lære at forstå sig i forhold til andre børn og voksne. Legen åbner op for relationer og venskaber, nogle kortvarige, andre længerevarende. Vi forholder os åbne og giver barnet plads til selv at søge og tage den første kontakt. Vi respekterer barnets grænser ved at være opmærksomme på dets reaktioner. Vi anerkender, at barnet i perioder kan have tilvalg og fravalg af bestemte voksne og børn. Samtidig sørger vi for gennem fælles aktiviteter, at børnene, på trods af deres selektive valg, alligevel opdager og respekterer andre menneskers forskelligheder og kvaliteter - At barnet lærer at kunne samarbejde med andre. Det er også her, at barnet lærer at tage initiativ og at sige til og fra overfor andre.

Det pædagogiske personale fungerer som rollemodeller – og hjælper børnene med at få øje på og acceptere forskelligheder og behandle hinanden som ligeværdige. At kunne tage hensyn og udvise hjælpsomhed, men også at kunne sige fra og markere egne grænser.

Børnene kan gennem aktiviteter såsom samling lære at vente på tur, lytte til hinanden mm. De lærer at se værdien i, at skulle tage hensyn til andre - og blive taget hensyn til.

Børnene inddrages i de pædagogiske rutiner før og efter frokost på stuen, i garderoben mm. og får dermed en rolle i den aktive og praktiske del af fællesskabet.

I Eventyrhuset lærer børnene, at vise hensyn og omsorg for hinanden ved at trøste og hjælpe hinanden. F.eks. ved at hjælpe hinanden med påklædning i garderoben eller når et andet barn slår sig ude på legepladsen.

Børnene hjælpes til at bruge sproget, når der opstår konflikter eller for at komme med i en leg, ligesom de øver sig i kommunikation ved samtaler i spisesituationen.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Eventyrhuset har vi børn, der er i starten af deres sprogudvikling, flersprogsbørn og børn med stærke sproglige kompetencer. Fælles for alle er, at vi sætter ord på vores handlinger, så børnene oplever, at sproget forbindes med handlingen, så stimuleringen sker både visuelt som auditivt.

Sprogtilgængelsen foregår dagen igennem. Til samling har børnene mulighed for at sætte ord på handling, synge, lytte og fortælle. I en samling kan der være fokus på temaer som ugedage, måneder og årstider. Kendskab til de forskellige kroppsdele, og hvad de bruges til eller begreber som f.eks. ovenpå, nedeunder, ved siden af, nede i, bagved og foran.

De lærer at sætte ord på følelser ved konfliktløsning. Den voksne guider og er opmærksom på, at hjælpe børnene med hvordan de kommer videre. Ved at sætte sprog på følelser, hjælper vi barnet til at forstå egne og andres følelser og reaktioner, som en forudsætning for empati og konfliktløsning.

Vi synger fagtesange og eksperimenterer med rim og remser, lyde og laver fjolleord. Det verbale sprog suppleres af kropssprog og hjælp til at aflæse det. Billedsprog er for en del børn en vigtig måde, at understøtte sprogopfattelsen på.

For at give mulighed for at træne dialogen, opdeles børnene i spisegrupper, så børnene i fællesskabet kan lytte, tale, stille spørgsmål og give svar.

Vi går ture og taler om de ting vi ser. F.eks. kigger vi på forskellige symboler, piktogrammer, vejskilte, transportmidler, dyr, blade, biler og så videre. Prøver at opdage nye ord og styrke nysgerrigheden ved at stille spørgsmål eller undres over omgivelserne.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Bevægelse og bevægelsesglæde er vigtige byggesten til et sundt liv. Legen spiller også her en stor rolle og vi tilrettelægger bevægelsesaktiviteterne således, at bevægelse og leg kan foregå hele tiden. F.eks. rummer legepladsen mulighed for at øve alle de grovmotoriske kompetencer såsom trille, løbe, rulle, klatre, gyng, balancere, hoppe, hinke, kaste, snurre og slå kolbøtter.

Når vi er på vej ud på tur eller legepladsen opmuntrer vi børnene til at være selvhjulpne. De øver med selv at tage fodtøj og overtøj af og på, knappe knapper, lukke lynlås osv.

Vi bruger vores nærmiljø, både offentlige legepladser og vores egen legeplads. En gang ugentlig benytter vi Bevægelseshuset Spiralen. Her kan børnene prøve kræfter med at bygge forhindringsbaner, lege, rutsje... være vilde og være stille og slappe af.

Børnene skal have forskellige sanseoplevelser, som fx bevægelse i al slags vejr – mærke vind, sol, regn, sne, slud og frost. De bliver præsenteret for forskellige smagsoplevelser bl.a. gennem

Sundt frokosttilbud i Eventyrhuset, men også ved at sanserne stimuleres ved at børnene får lov til at lege med vand, mudder, dej, maling, sand, dufte, lyde m.m.

Børnene præsenteres for emner som "Hvem er jeg", hvor børnene får indsigt i kroppens funktioner og opnår kendskab til de forskellige kropsdele. Dette kunne være gennem sange, rim og remser om kroppen, forskellige fysiske og sansemæssige udfordringer eller kreative projekter om kroppen. Men også ved at bruge begreberne i hverdagen. F.eks. når vuggestuebørnene skal til at sove, taler vi om de forskellige kropsdele, bevægelser og beklædningsgenstande i samspil med barnet, mens vi klæder af og på, skifter ble og putter børnene.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Naturen er et af de bedste, mest stimulerende lærings- og udviklingsrum, vi kan tilbyde vores børn. Det rummer alle læreplanstemaerne lige så snart, som du træder ud i det. Naturen er en inspirationskilde til legen og fællesskabet. Her udfordres børnene på kropslige, sansemæssige oplevelser og fysiske udfordringer og her udvikler vi personlige og sociale kompetencer, såvel som kulturelle udtryksformer, dannelse og værdier, vi tager med os resten af vores liv.

Læringsmiljøet skal aktivt inddrage børnenes eksisterende viden og erfaringer, undren og spørgsmål. Det kan f.eks. være spørgsmål om antal ben på en edderkop, øjne, farver, giftighed, spindets styrke, han eller hun osv. Eller tankeeksperimenter som: "Kan den bide? Bliver jeg så til Spiderman?"

Børnene kan komme i tæt kontakt med kryb og kravl som biller, regnorme, skolopendere, bænkebidere, mariehøns, snegle, sommerfugle o.s.v. på legepladsen. Børnene understøttes til, at finde dem sammen, turde prøve at røre/holde dem, finde mad til dem, og stille masser af spørgsmål. Vi taler om at respektere naturen og passe på den, at insekterne er levende og skal behandles forsigtigt og sættes ud i naturen igen.

Vi har også fokus på at lære børnene at bevare naturen ved f.eks. at have "samle skrald dag", hvor vi kan tale om bæredygtighed og forurening i børneperspektiv.

Derudover har vi fokus på at skabe kendskab til årstidernes skiften fra forår, sommer, efterår og vinter. Hvad kendetegner årstiderne?

Vi undersøger og eksperimenterer med naturens elementer: vand (is, bølger, vægt), vind (drageflyvning, fang vinden) og ild (bål, varme) og jord (spiringsforsøg, grave huller). Vi støtter børnene i at kategorisere og systematisere deres omverden ved hjælp af relationspar, som mange/få, stor/lille, tung/let, over/under osv.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnene skal have kendskab til den kultur, de lever i, men også tilegne sig viden om andres værdier og måder at leve på. Det er vigtigt, at barnet inddrages og deltager i de forskellige kunstneriske og kulturelle tilbud, som eksisterer i lokalsamfundet. Men de skal også selv skabe og have lov til at arbejde kreativt med de forskellige kulturelle udtryksformer, ved hjælp af redskaber og materialer, hvormed barnets fantasi, følelser og sanser stimuleres.

Vi maler og taler om farverne. Eksperimenterer i forskellige metoder og malingstyper; akryl, vandfarver, tusch, plakafarver, oliekriddt, blyant m.m.

Vi arbejder med mange forskellige materialer (gips, modellervoks, ler, papmaché, metal, glas, trylledøj, stof, genbrugsmaterialer fra køkkenet eller forskellige håndværksfirmaer, træ, stof og naturens materialer.

Vi tager på museer og til teaterforestillinger/musicals, lære at begå os i det kollektive rum, tager på udflugter, ser på statuer, lære om byens myter og sagn mm.

Vi følger de danske højtider og traditioner som fastelavn, påske, jul og Lucia.

Evalueringskultur

"Gennem evaluering og dokumentation skabes ny viden, der bidrager til at udvikle kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø og til at skabe de bedste betingelser for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. En velfungerende evalueringskultur baserer sig på, at vi som pædagogisk personale og ledelse udvikler en løbende faglig selvkritisk og reflekteret tilgang til vores pædagogiske praksis.

En systematisk evaluerende pædagogisk praksis er en proces, hvor vi gennem en række faser vurderer og reflekterer over sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Hensigten er, at vi herudfra kan formulere nye formål eller arbejde ud fra de samme mål på nye måder.

For at udvikle en systematisk evaluerende praksis, har vi, i dagtilbudsområde Nord, valgt at tage udgangspunkt i Børne og undervisningsministeriets materiale, udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut.

Det består af:

Kort om Evaluerende pædagogisk praksis. <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/evaluerende-paedagogisk-praksis-0>

Redskab til selvevaluering. <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/redskab-selvevaluering>

Redskab: Tegn på Læring. <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/tegn-paa-laering-ii>

Dokumentation kan udføres mundtligt, skriftligt eller visuelt.

Vi bruger Aula til kommunikationsplatform til forældrene.

Hvis børnene har lavet noget kreativt f.eks. malet billeder, syet, lavet perlebillede/armbånd eller formet figurer, får de ofte deres færdige produkt med hjem, så de kan tale om det i familien.

Vi benytter os af billeddokumentation på gangarealerne, så børnene, forældrene og vi kan tale om oplevelsen/aktiviteten eller vi udstiller børnenes kunst/kreative arbejde rundt omkring i huset.

Evalueringen sker bl.a. på følgende måde:

Løbende evalueringer over dagen – mundtlig i nuet eller efter aktiviteten.

Hos den enkelte pædagogiske medarbejder (selvevaluering og justering)

Med ledelsen

Til forældresamtaler og opfølgingsmøder

På Personalemøder

På stuemøder

I børnegrupperne

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Er under udarbejdelse.